

In memoriam

Димитър Емануилов Кожухаров (3.07.1931 – 6.04.2005)

През пролетта на 2005 г. българската геоложка обществено-ност беше потресена от смъртта на един от своите видни представители — ст.н.с. I ст. д-р Димитър Кожухаров.

Димитър Кожухаров е роден на 3 юли 1931 г. в интелегентно свещеническо семейство. Не случайно и трите деца на отец Емануил намират изява в науката и културата. Най-големият син Димитър поема необичайните и стръмни пътеки на геологията. Още като студент е запленил от красотата на Родопите и от проблемите на тяхната геология. Завършва висшето си образование по специалност „Геология и геохимия“ през 1954 г. в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и веднага започва работа като геолог в Комплексната геоложка експедиция. Началото на работата му като геолог-картировач е в Родопите. Още през 1955 г. става началник на комплексна геоложка бригада в Управление „Полиметали“, а след това — в Главно управление „Геоложки проучвания“ (по-късно — Комитет по геология), които последователно наследяват Комплексната геоложка експедиция като основна държавна организация, занимаваща се с регионалното проучване на Родопите и търсенето и проучването на рудни полезни изкопаеми там. Така той оглавява геоложкото картиране в М 1:25 000 в части от Западните Родопи (1955, 1958), Стара планина (1956), Южен Пирин, Стъргач и Славянка (1957) и северните части на Централните Родопи (1959). През 1960 г. Кожухаров печели конкурс за научен сътрудник в Научно-изследователския геологически институт при Комитета по геология. Той остава и консултант на геоложките бригади, извършващи геоложко картиране в Родопите. През 1967 г. преминава като научен сътрудник в обединения институт (Геологически институт при БАН и Комитета по геология). От 1974 г. е ст. научен сътрудник II ст. по стратиграфия и структура на докамбрийските метаморфни комплекси, а от 1992 г. — ст. научен сътрудник I ст. по петрология и геология на докамбрия в Геологическия институт при БАН. Той е основател (1989 г.) и ръководител на Проблемна лаборатория по геология на докамбрия в същия институт. Освен това е бил заместник-директор (1991–2000), изпълняващ длъжността Директор на Геологическия институт при БАН (2004–2005), член на Общото събрание (1992–2000) и на Управителния съвет (1996–2005) на БАН.

По стръмните геоложки пътеки Димитър извървя стотици километри в Стара планина, Родопите, Пирин и Сакар, а също така в Грузия, Русия, Алжир и Мозамбик. Един от най-добрите теренни геолози, които е имала

България, той изпъкна преди всичко в съставянето на геоложки карти в различни мащаби, но с едно основно качество — възискателност и прецизност. Едно от най-големите му постижения остава ръководството и активното участие като автор и редактор на Геоложката карта на България в мащаб 1:100 000. Както всяка геоложка карта и тя е обект на ревизии и усъвършенствуване, но остава километричен камък в историята на българската геология, паметник на делата на цяло поколение, чиито достоен представител и изтъкнат водач беше той.

През 1968 г. Димитър Кожухаров защита дисертацията си за научната степен „кандидат на геолого-минералогическите науки“ (сега доктор) на тема „Стратиграфия на докамбрийските метаморфни комплекси в Централните Родопи“. Това представляваше един първи по рода си у нас научен труд, далеч надхвърлящ изискванията за тази степен, богат на прецизно събрани научни факти и на блестящи и обосновани изводи и обобщения. През това време той вече беше извоювал международен авторитет и известност като специалист в областта на прекамбрийската геология и стана основател на това научно направление в българската геология и в Геологическия институт при БАН.

Професионалните интереси на Димитър Кожухаров са главно в областите на прекамбрийските метаморфни комплекси (литостратиграфия, петрология и структура), регионалната геология и геоложкото картиране, както и проучването на геоложката среда за изграждането на хранилища за радиоактивни отпадъци.

Димитър Кожухаров ръководи като непосредствен началник на геоложки бригади и като научен ръководител геоложкото картиране в мащаб 1:25 000 на по-голямата част от Родопския масив (1954–1965). Той е неизменно един от основните съставители на геоложките и тектонските карти на България (1972–1989) в различни мащаби. Също така е един от инициаторите за съставянето и отпечатването на Геоложка карта на България в М 1:100 000 (1982–1995), като е член на Редакционния съвет и заместник-председател на Редакционната колегия на картата. Автор и редактор е на 14 картни листа и обяснителните записки към тях. Кожухаров е и един от основните участници и консултант при съставянето на геоложки карти в мащаб 1:50 000 на части от териториите на Алжир (1972 г.) и Мозамбик (1982–1983). Освен това е работил в Геологическия институт на Академията на науките на СССР (1970–1971). Като един от най-добрите теренни геолози на България, Кожухаров е високо ценен и участва

активно в изграждането на геоложки кадри. Така много от геолозите, работили в ръководените от него геоложки бригади израснаха като специалисти благодарение на него, като впоследствие оглавиха геоложки отряди, а някои от тях станаха известни учени. Изнасял е многократно лекции и курсове от лекции и упражнения в системата на Комитета по геология, в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ (1971—1975) и е подготвил четирима докторанти.

Димитър Кожухаров беше ръководител на много национални и международни проекти. Измежду международните проекти особено трябва да се подчертае ролята му за създаването и плодотворното дългогодишно функциониране на Проблемната комисия IX „Земна кора“ от многостранното сътрудничество между Академиите на науките на бившите социалистически страни (1976—1990), на която той беше от 1981 г. заместник-председател, както и постоянен представител на БАН. Другият голям проект, свързан пряко с докамбрийските комплекси от младите нагнати пояси, беше проект 22 на Международната геоложка корелационна програма, като в неговата работа (1972—1988) Кожухаров прояви особено важна дейност като регионален координатор за Югоизточна Европа (от 1983 г.). В рамките на тези проекти той беше основният организатор на 12 научни конференции с теренна работа у нас.

Експертната дейност на Д. Кожухаров включва многобройни консултации и експертизи по търсенето и проучването на полезни изкопаеми, свързани с метаморфните комплекси у нас и в чужбина.

През последното десетилетие Димитър Кожухаров положи много усилия като член на Управителния съвет на Българската академия на науките за преустройството и укрепването на Академията в трудните години на прехода. Едновременно с това, като заместник-директор и директор на Геологическия институт допринесе и за развитието и укрепването на Института. Не може да не се спомене и за много отговорната работа по изследване на подходящи скали и терени за складиране на ядрените отпадъци, на която посвети последните 14 години от живота си — една задача, от чието разрешаване зависят и ядрено-енергетичното бъдеще на България, и здравето на сегашното и идващите поколения.

Може много да се говори за учения, човека и приятеля Димитър Кожухаров. Той изживя един пълноценен деен живот, изпълнен с борби и преодоляване на трудности. Ако искаме накратко да характеризираме личността му, ще се сетим за думите ОТГОВОРНОСТ, ПРИНЦИПНОСТ, БЕЗКОРИСТНОСТ, ВЗИСКАТЕЛНОСТ. Тези качества му спечелиха малко приятели и повече неприятели. В лицето на Димитър Кожухаров виждахме стълб на семейството; приятел, на когото можехме да поверим всичко и да получим ценен съвет; истински геолог. Димитър беше всичко това и много повече — той беше и отличен организатор, добър събеседник и сътрапевник, състрадателен човек.

Научната и научно-организационна дейност на Д. Кожухаров беше оценена с награждаването му с Народен орден на труда — сребърен (1981), Почетна грамота на Чехословашката академия на науките (1985), Колективна награда на БАН по Науки за Земята (1994) за Геоложката карта на България в мащаб 1:100 000, Почетен знак на БАН „Марин Дринов“ (2001) и други.

Димитър Кожухаров остави богата печатна продукция. Освен отбелязаните по-горе геоложки карти на България и части от Алжир и Мозамбик, особено се откроява участието му в осем монографии, както и внушителният обем от

повече от 220 научни публикации в България и в чужбина.

Димитър Кожухаров има най-голяма заслуга за създаването и утвърждаването на литостратиграфската подялба на метаморфните комплекси у нас. При това той следва традициите на по-старите изследователи на тези комплекси и преди всичко на Родопския масив, като ги обогатява с детайлни профилирания, петроложки изследвания (включително обосновано определяне на някои от протолитите, особено на метаморфозирани магмени скали) и изследвания на микрофитофосили, провеждани съвместно с едни от най-изтъкнатите специалисти в тази област (Кожухаров, Тимофеев, 1979, 1989; Кожухаров, Конзалова, 1990; Kozhoukharov, 1994). Неофициалната литостратиграфска подялба на метаморфните скали у нас беше създадена и публикувана от колектив (Вергилов и др., 1963), в който Кожухаров имаше решаващо участие поради детайлното изследване на Централните Родопи (Боянов, Кожухаров, 1961; Кожухарова, Кожухаров, 1962), което той ръководеше. По-късно той изгради и публикува и официална литостратиграфска схема на докамбрия от Централните Родопи (Кожухаров, 1984), която разшири (в някои случаи със съавтори) за целите Родопи, Сакар, Средногорieto и пр. Тази подялба беше поставена в основата на Геоложката карта на България в мащаб 1:100 000, както и на много други карти в различни мащаби. Тя послужи и за основа на по-широки корелации на Балканите и в Европа (Кожухаров, 1986; Zoubek et al., 1988). Кожухаров установи прекамбрийската възраст на ултрабазичните и базичните метаморфозирани магмени скали в Родопите (Кожухарова, Кожухаров, 1962, 1968, 1978; Кожухаров, 1966; Кожухаров, Кожухарова, 1967). Той установи за първи път и изследва находища на железни кварцити и гондити, установи и изучи нови находища на други полезни изкопаеми (дистен, ставролит, магнетит, гранат и др.), свързани с метаморфните комплекси у нас. Има приноси към изследването на условията на метаморфизма и радиогеохронологията на метаморфните комплекси. Изучава редица вендски и палеозойски разкрития и разрези от Родопите и Средногорieto, както и взаимоотношенията им с високометаморфните скали на Прародопската надгрупа (Кожухаров, Кожухарова, 1984; Кожухаров, 1991 и др.). Изследва и южнобългарските гранити от Западно-родопския батолит (Вергилов и др., 1961; Кожухаров, Иванов, 1961) и части от Източните Родопи (Кожухарова и др., 1988). Наред с образцовото изследване върху тектонския строеж на Централните Родопи (Кожухаров, 1965), той има съществен принос за изучаването на геологията и тектонския строеж и на други части от Родопите, Маришката разломна зона, Сакар, Западното Средногорие и Верила. Резултатите са отразени в редица тектонски карти, в части от капиталния труд „Тектонски строеж на България“ (Кожухаров, 1971) и много публикации (напр. Боянов и др., 1965; Боянов, Кожухаров, 1966, 1968; Кожухаров и др., 1968, 1991; Кожухаров, 1983; Kozhoukharov, 1997).

Едва ли е възможно в един кратък очерк да бъдат изброени всички приноси, които един рецензент би могъл да очертае в огромното творчество, което Димитър Кожухаров остави на българската геология. Въпреки някои опити за омаловажаване на тези приноси, трудовете на Кожухаров са измежду най-цитираните български геоложки публикации у нас и в чужбина. Поколенията ще ги отсъдят безпристрастно и ще отдадат на техния автор достойното място, което той безспорно заслужава в историята на българската геология.

*Иван Загорчев
Геологически институт при БАН*

Библиография на Димитър Кожухаров

1961

Боянов, И., Д. Кожухаров. 1961. Нова метаморфна задруга от северните склонове на Родопите между селата Марково и Тополово, Пловдивско. — *Сп. Бълг. геол. д-во*, 12, 1, 75–79.

Вергилов, В., Д. Кожухаров, Б. Маврудчиев. 1961. Бележки върху Западнородопския батолит и метаморфната му мантия. — *Изв. Геол. инст.*, 9, 153–195.

Кожухаров, Д., Ж. Иванов. 1961. Някои петроструктурни особености на гранитите югозападно от Велинград. — *Тр. геол. Бълг., сер. стратигр. и тект.*, 3, 339–358.

Кожухаров, Д., И. Иванов, Е. Кожухарова. 1961. Характеристика на дистеновите шисти от находище „Бяла черква“, Пловдивско. — *Год. Управл. Геол. проучв.*, 11, 101–115.

1962

Кожухаров, Д. 1962. *Обяснителна записка към геоложката карта на НР България в мярка 1:200 000, к.л. Смолян.* С., Гл. Управл. геол., 272–313.

Кожухаров, Д., Г. Кулаксьзов. 1962. *Обяснителна записка към геоложката карта на НР България в мярка 1:200 000, к.л. Пловдив.* С., Гл. Управл. геол., 87–124.

Кожухарова, Е., Д. Кожухаров. 1962. Стари вулкански скали в състава на Родопската метаморфна серия. — *Сп. Бълг. геол. д-во*, 23, 3, 361–367.

Кожухарова, Е., Д. Кожухаров. 1962. Изследвания върху скалите и строежа на Севернородопската антиклинала в Асеновградско. — *Изв. Геол. инст.*, 11, 125–162.

1963

Вергилов, В., Д. Кожухаров, И. Боянов, Б. Маврудчиев, Е. Кожухарова. 1963. Бележки върху допалеозойските метаморфни комплекси в Родопския масив. — *Изв. Геол. инст.*, 12, 187–211.

1965

Боянов, И., Д. Кожухаров, С. Савов. 1965. Геоложки строеж на южния склон на Сакар планина между селата Радоев и Костур. — *Сп. Бълг. геол. д-во*, 24, 2, 121–134.

Кожухаров, Д. 1965. Структура на кристалина в Централните Родопи. — *Изв. НИГИ*, 2, 131–167.

1966

Боянов, И., Д. Кожухаров. 1966. Сущност и тектоническое развитие Родопского срединного массива. — В: *Реферати VI съветования геологов СФРЮ*, 1, 461–474.

Кожухаров, Д. 1966. Докамбрийски метаморфозирани ултрабазични и базични магматити в Централните Родопи. — *Сп. Бълг. геол. д-во*, 27, 1, 51–62.

1967

Кожухаров, Д. 1967. Стратиграфическая корреляция докембрийских метаморфитов Центральных Родоп и Пелагонийского массива. — В: *VIII Конгрес КБГА*, Белград, 1, 229–237.

Кожухаров, Д., Е. Кожухарова. 1967. Характерные черты некоторых ортоамфиболитов из Родопского срединного массива. — В: *VIII Конгрес КБГА*, Белград, 2, 107–112.

1968

Боянов, И., Д. Кожухаров. 1968. Строеение и блоковое расчленение Родопского массива. — *Изв. Геол. инст., сер. геотект., стратигр. и литол.*, 17, 119–226.

Дабовски, Х., Д. Кожухаров. 1968. Нови данни за Маришкия дълбочинен разлом от дълбокия сондаж при с. Мокрище, Пазарджишко. — В: *Юбилеен геологически сборник. С., БАН*, 143–146.

Кожухаров, Д. 1968. Стратиграфия на докамбрийските метаморфни комплекси в Централните Родопи. — *Автореферат на дисертация за придобиване на научна степен „к.г.м.“. С., Соф. унив.*, 14 с.

Кожухаров, Д. 1968. Докамбрий. — В: *Стратиграфия на България. С., НИ*, 5–7.

Кожухаров, Д. 1968. Протерозойски комплекс. — В: *Стратиграфия на България. С., НИ*, 50–62.

Кожухарова, Е., Д. Кожухаров. 1968. Регионално метаморфозирани докамбрийски серпентинити от Ардинско. — *Сп. Бълг. геол. д-во*, 29, 2, 173–176.

Кожухаров, Д., И. Боянов, С. Савов. 1968. Геология на областта между село Клокотница и град Марица, Хасковско. — В: *Юбилеен геологически сборник. С., БАН*, 37–50.

Кожухаров, Д. и др. 1968. *Тектонска карта на НР България в М 1:200 000, к.л. Пловдив, Хасково, Грудово, Кърджали.*

Чунев, Д., Д. Кожухаров. 1968. Диабаз-филитоидна формация. — В: *Стратиграфия на България. С., НИ*, 63–70.

Чунев, Д., Д. Кожухаров. 1968. Недатирани палеозойски формации. — В: *Стратиграфия на България. С., НИ*, 70–73.

1969

Боянов, И., Е. Кожухарова, Д. Кожухаров. 1969. Взаимоотношения между докамбрийския висококристалинен покъл и диабаз-филитоидната формация в Източните Родопи. — *Сп. Бълг. геол. д-во*, 30, 2, 113–122.

Kožucharov, D., I. Bojanov, S. Savov. 1969. Neue Daten über die Geologie der Marica—Störungszone östlich der Schwelle von Ćirpan. — *C. R. Acad. bulg. Sci.*, 22, 8, 927–930.

Bojanov, I., D. Kožucharov, S. Savov. 1969. Hauptgesetzmäßigkeiten in der Struktur der Marica — Störungzone östlich der Ćirpan — Schwelle. — *C. R. Acad. bulg. Sci.*, 22, 9, 1051–1054.

1971

Бояджиев, С., И. Боянов, Д. Кожухаров. 1971. Родопски срединен масив (положение, граници и райониране). — В: *Тектонски строеж на България. С., Техника*, 49–51.

Бояджиев, С., И. Боянов, Д. Кожухаров. 1971. Геоисторическо развитие на Родопския масив. — В: *Тектонски строеж на България. С., Техника*, 135–137.

Кожухаров, Д. 1971. Източнородопски блок. Структурни комплекси. — В: *Тектонски строеж на България. С., Техника*, 100–109.

Кожухаров, Д. 1971. Източнородопски блок. Структурни плановете. — В: *Тектонски строеж на България. С., Техника*, 110–127.

Кожухаров, Д. 1971. Младопалеогенски наложени депресии върху централната част на Източнородопския блок. — В: *Тектонски строеж на България. С., Техника*, 133–135.

Кожухаров, Д. 1971. Чудните мостове — Еркюприя. *Природа*, 1.

Кожухаров, Д., И. Боянов. 1971. Состав и возраст метаморфических сланцев восточной части Дзирульского массива. — *Изв. АН СССР, сер. геол.*, 6, 42–47.

1972

Кожухаров, Д. 1972. Международна конференция по тектониката на докамбрия в източната част на Балтийския щит. — *Природа*, 3.

Кожухаров, Д., И. Боянов. 1972. Стратиграфия и структура метаморфических сланцев восточной части Дзирульского массива. — *Сп. Бълг. геол. д-во*, 33, 3, 311–323.

Kožucharov, D., S. Savov. 1972. Stratigraphic correlation of the Upper Carboniferous sediments from the Istanbul area and the metamorphosed arkoses and greywackes from the Haskovo District. — *C. R. Acad. bulg. Sci.*, 25, 5, 661–664.

1973

Бончев, Е., Ю. Карагюлева, Д. Кожухаров, В. Костадинов, С. Савов. 1973. Геоложка карта на България в М 1:1 000 000. — В: *Географски атлас на България. С., ГУГК*.

- Кожухарова, Е., Д. Кожухаров. 1973. Стратиграфия и петрология на докамбийските метаморфни скали от Сакар планина. — *Изв. Геол. инст., сер. геохим., минерал. и петрогр.*, 22, 193—213.
- Kostadinov, V., D. Kožuharov, E. Bonchev, J. Karagiuleva, S. Savov, I. Zagorchev, C. Dabovski. 1973. *Geologic map of Bulgaria on the scale 1:1 000 000*. — Geol. Inst. BAS.
- Carte Géologique d'Algérie 1:50 000, feuilles Ammi Moussa, Bordj Bouinaama, El Medded, Ain el Hammam, Khūmisti, Ain Dahlia*. Service Géologique d'Algérie, Alger, 1973 (Khrishev, Kh. et al.).
- 1974**
- Бончев, Ек., Д. Кожухаров, В. Костадинов, Ю. Караюлева. 1974. Геоложка карта на България в М 1:2 000 000. — В: *Българска енциклопедия*. С., БАН.
- Карта тектоники докембрия континентов в М 1:15 000 000*. 1974. ГУГК, Москва (Д. Кожухаров е изработил Балканския п-в)
- Кожухаров, Д., Г. Канурков, Е. Кожухарова, К. Нецов. 1974. Върху проблема на джеспилитите от горните части на протерозойския комплекс в Централните Родопи. — В: *Рудообраз. проц. и минерал. нах.*, 2, 17—23.
- Кожухарова, Е., Д. Кожухаров. 1974. Докамбийски метаморфозирани дайкови магматити от Димитровградско и южните склонове на Сакар планина. — В: *Минерогенезис*. С., БАН, 379—386.
- Kostadinov, V., D. Kožuharov, E. Bonchev, J. Karagiuleva, S. Savov, Y. Zagorchev, C. Dabovski. 1974. Explanatory text to the Maps of Bulgaria on the scale 1:1 000 000 Geological map. — In: *Proceedings of the Seminar on the Seismotectonic map of the Balcan region*. Scopie, UNESCO, 65—68.
- Kozhoukharov, D., E. Kozhoukharova, V. Vergilov, I. Zagorchev. 1974. On the lithostratigraphic grouping of the Precambrian of Bulgaria. — In: *Précambrian des zones mobiles de l'Europe, Conférence Liblice Praha*, 233—240.
- 1975**
- Вергилов, В., Д. Кожухаров. 1975. Постигания и задачи на петрологията в България. — *Геохим., минерал. и петрогр.*, 3, 94—100.
- Kozhoukharov, D., E. Kozhoukharova. 1975. Jaspilites in the Pre-Cambrian in the Western Rodope Mautains. — *C. R. Acad. bulg. Sci.*, 28, 9, 1241—1244.
- 1976**
- Кожухаров, Д. 1976. Строение Родопского массива. Вещественный состав, структуры и геологическое развитие. — В: *Родопский массив и обрамляющие его линейно-геосинклинальные зоны*. Геол. инст., БАН, 5—12.
- Кожухаров, Д. 1976. Естествени мраморни мостове. — *Защита на природата*, 6.
- Kozhoukharov, D., E. Kozhoukharova, L. Grozdanov. 1976. The metamorphism temperature of the Pre-cambrian metamorphites in south Bulgaria. — *C. R. Acad. bulg. Sci.*, 29, 10, 1511—1514.
- 1977**
- Кожухарова, Е., Д. Кожухаров. 1977. Прояви на докамбийски магматизъм в метаморфните комплекси от Родопския масив. — *Юбил. науч. сесия, Геол. инст.* БАН, 21—22.
- Kozhoukharov, D., E. Kozhoukharova, L. Grozdanov. 1977. Temperature and pressure during the metamorphism of the Precambrian Complexes from Rodope Massif. — *Geologica Balc.*, 7, 3, 103—116.
- 1978**
- Кожухаров, Д. 1978. IV съвещание на ПК IX от многостранното сътрудничество между Академиите на науките на социалистическите страни „Геосинклиналният процес и създаването на земната кора“. — *Сп. Бълг. геол. д-во*, 39, 1, 111—114.
- Кожухарова, Е., Д. Кожухаров. 1978. Развитие докамбийского магматизма в метаморфических комплексах Родопского массива. — *Geologica Balc.*, 8, 1, 41—54.
- Кожухарова, Е., Д. Кожухаров. 1978. Бележки върху триаския кварц-порфиритов магматизъм между с. Клокотница и гр. Марица, Хасковско. — *Сп. Бълг. геол. д-во*, 39, 3, 335—341.
- Kozhoukharov, D. 1978. Principles of the stratigraphic division of the Precambrian. — In: *Precambrian in Bulgaria. Materials to the Project 22*. Brno, 6—15.
- Kozhoukharov, D. 1978. Precambrian metamorphics of the Rhodope massif. — In: *Precambrian in Bulgaria. Materials to the Project 22*. Brno, 16—28.
- Kozhoukharov, D., E. Kozhoukharova. 1978. Precambrian metamorphic rocks in the Sakar—Strandzha zone. — In: *Precambrian in Bulgaria. Materials to the Project 22*. Brno, 41—47.
- Kozhoukharov, D., E. Kozhoukharova. 1978. Precambrian igneous activity in south Bulgaria. — In: *Precambrian in Bulgaria. Materials to the Project 22*. Brno, 47—52.
- Kozhoukharov, D., E. Kozhoukharova. 1978. Metamorphism of the Precambrian complexes. — In: *Precambrian in Bulgaria. Materials to the Project 22*. Brno, 53—55.
- Kozhoukharov, D., I. Zagorchev. 1978. Age of the metamorphic complexes in Bulgaria. — In: *Precambrian in Bulgaria. Materials to the Project 22*. Brno, 59—60.
- Kozhoukharov, D., I. Zagorchev, E. Kozhoukharova. 1978. Mineral deposits. — In: *Precambrian in Bulgaria. Materials to the Project 22*. Brno, 56—58.
- 1979**
- Иванов, И., А. Книппер, Д. Кожухаров. 1979. Материали пятого совещания проблемной комиссии IX многостранного сотрудничества АН СС „Геосинклинальный процесс и становление земной коры“. — *Информационный бюлетень ПК IX*. Прага, 34—36.
- Кожухаров, Д. 1979. Геологическое строение и развитие докембрия Родопского массива. — В: *Докембрий Родопского массива и обрамляющие его фанерозойские метаморфизированные формации*. Геол. инст., БАН, 6—18.
- Кожухаров, Д. 1979. Состав и строение Прародопского и Родопского комплекса в Широколышккой антиклинали в Лясковском поднятии. — В: *Докембрий Родопского массива и обрамляющие его фанерозойские метаморфизированные формации*. Геол. инст., БАН, 44—55.
- Кожухаров, Д. 1979. Докембрий восточной периферии Маданско-Давидковского поднятия. — В: *Докембрий Родопского массива и обрамляющие его фанерозойские метаморфизированные формации*. Геол. инст., БАН, 56—61.
- Кожухаров, Д. 1979. Докембрийские метаморфические породы горы Сакар. — В: *Докембрий Родопского массива и обрамляющие его фанерозойские метаморфизированные формации*. Геол. инст., БАН, 67—72.
- Кожухаров, Д. 1979. Метаморфизованный верхний палеозой в Марицкой зоне. — В: *Докембрий Родопского массива и обрамляющие его фанерозойские метаморфизированные формации*. Геол. инст., БАН, 94—97.
- Кожухаров, Д., Б. Тимофеев. 1979. Первые находки микрофитофосилии в докембрий Родопского массива. — *Доклады БАН*, 32, 12, 1691—1694.
- Кожухаров, Д., В. Вергилов, Б. Тимофеев. 1979. За възраста на Родопския комплекс по микрофитофосилни данни от докембрия в Централните Родопи. — В: *Геология, металогения и перспективи на Родопския масив*. Бълг. геол. д-во, 16—18.
- Кожухаров, Д., Х. Дабовски. 1979. Граница между докембрийем и диабазово-филлитовым комплексом (венд-ниж. кембрий?) около устья р. Ведена, к юговостоку от София. — В: *Докембрий Родопского массива и обрамляющие его фанерозойские метаморфизированные формации*. Геол. инст., БАН, 89—93.
- Костадинов, В., Д. Кожухаров, Ек. Бончев, Ю. Караюлева. 1979. Геоложка карта на НР България в М 1:1 750 000. — В: *Български военен атлас*, С.
- 1980**
- Кожухаров, Д. 1980. Третье совещание и совместные полевые работы Подкомиссии I „Особенности становления земной коры в докембрий“. — *Geologica Balc.*, 10, 1, 101—102.

- Кожухаров, Д., Е. Кожухарова. 1980. Гондиты в докембрий Родопского массива. — *Доклады БАН*, 38, 2, 233—235.
- Кожухаров, Д., Е. Кожухарова, С. Христов. 1980. Докамбрий от северните отдели на Плана планина и Вакарелския рид. — *Сп. Бълг. геол. д-во*, 41, 3, 211—222.
- Кожухаров, Д., С. Янев, А. Белов. 1980. Геологические и изотопные данные о тектоническом положении Родопского массива в позднем палеозое. — *Geologica Balc.*, 10, 4, 91—107.
- Кожухарова, Е., Д. Кожухаров. 1980. Проблемы докембрия в Болгарии. — *Geologica Balc.*, 10, 1, 75—94.
- Kozhoukharov, D., Ch. Dabovski. 1980. *The Precambrian in South Bulgaria. Materials and Guide to Excursions, IGCP Project 22*. S., Geol. Inst., BAS, 138 p.
- 1981**
- Кожухаров, Д. 1981. Вещественный состав и строение Прародопского и Родопского комплекса в Центральных Родопах. — В: *Проблемы фанерозойского магматизма и металлогении Среднегорской зоны и Родопского массива*. Геол. инст., БАН, 22—39.
- Kozhoukharov, D. 1981. Fifth plenary session of IGCP Project 22. Precambrian in Younger Fold Belts. — *Geologica Balc.*, 11, 1, 127—128.
- 1982**
- Кожухаров, Д. 1982. Среднородопска и Южнородопска антиклинала. — В: *Пътеводител XIII сесия JAGOD*. Геол. инст., БАН, 11—15.
- Кожухаров, Д., Е. Кожухарова. 1982. Севернородопска антиклинала. — В: *Пътеводител XIII сесия JAGOD*. Геол. инст., БАН, 8—14.
- Янев, С., Д. Кожухаров. 1982. Ещё раз о тектоническом положении Родопского массива в позднем палеозое. — *Geologica Balc.*, 12, 4, 112—116.
- 1983**
- Кожухаров, Д. 1983. Строение и развитие Севернородопской разломной зоны, расположенной между Асеновградом и Пазарджиком. — В: *Марицкий шов и блоковое строение Болгарского Среднегорья*. Геол. инст., БАН, 66—80.
- Кожухаров, Д. 1983. Архай. — В: *Энциклопедия Болгария*.
- Кожухаров, Д. 1983. Протерозой. — В: *Энциклопедия Болгария*.
- Кожухаров, Д. 1983. В рамките на многостранното съгрудничество. — *Вестник на БАН*, 7.
- Кожухаров, Д. 1983. Скален състав на мозайките от някои мозайчни паметници. — В: *Антични и старохристиянски стенописи и мозайки*. С., БАН, 37—49.
- Carta geologica de Moçambique na escala 1:50 000*. 1983. Folhas "Pamune, Jocolo, Niuje, Mucacata, Mazeze, Miracue, Namiruro, Pamune. Direcção dos serviços de Geologia e minas (Vassilev, L. e outros, com colaboração e sob a redacção do D. Kojukharov).
- 1984**
- Кожухаров, Д. 1984. Литостратиграфия докембрийских метаморфических пород Родопской супергруппы в Центральных Родопах. — *Geologica Balc.*, 14, 1, 43—88.
- Кожухаров, Д. 1984. Докембрий Южной Болгарии. — В: *Особенности становления земной коры в докембрий Южной Болгарии*. Геол. инст., БАН, 7—14.
- Кожухаров, Д. 1984. Состав и строение Прародопской (Огражденской) и Родопской надгрупп в Центральных и Западных Родопах. — В: *Особенности становления земной коры в докембрий Южной Болгарии*. Геол. инст., БАН, 54—69.
- Кожухаров, Д., Е. Кожухарова. 1984. Строение и развитие Прародопской (Огражденской) надгруппы из северных отделов горы Планы и Вакарелской возвышенности. — В: *Особенности становления земной коры в докембрий Южной Болгарии*. Геол. инст., БАН, 15—25.
- Кожухаров, Д., Е. Кожухарова. 1984. Взаимоотношения между Родопской надгруппой (протерозой) и Кулиджикской надгруппой (венд-нижний кембрий) в окрестностях с. Странджево, Хасковскогo округа. — В: *Особенности становления земной коры в докембрий Южной Болгарии*. Геол. инст., БАН, 96—105.
- Кожухаров, Д., Е. Кожухарова, И. Боянов. 1984. Стратиграфическое положение и состав Ботурченском группы Прародопской (Огражденской) надгруппы в ядре Белореческой структуры в Восточный Родопах. — В: *Особенности становления земной коры в докембрий Южной Болгарии*. Геол. инст., БАН, 112—117.
- Кожухаров, Д., И. Боянов, М. Русева. 1984. Вещественный состав и строение Прародопской надгруппы в Харманлийском блоке. — В: *Особенности становления земной коры в докембрий Южной Болгарии*. Геол. инст., БАН, 106—111.
- Kojukharov, D., L. Vasilev. 1984. Contribucao para a geologia numa area das Provincias de Cabo Delgado e de Nampula. (Carta geologica e de tectonica 1:100 000) Direcção dos servicios de geologia e minas. 158. Maputo.
- 1986**
- Боянов, И., Д. Кожухаров, И. Загорчев, Е. Кожухарова. 1986. Тектонският строеж на Родопския масив в светлината на новите геоложки данни. — В: *Съвременни методи и технологии за търсене на минерални суровини*. ПП и ГК, 11—12.
- Кожухаров, Д. 1986. Корреляция докембрия южных частей Балканского полуострова. — *Geologica Carp.*, 37, 3, 317—383.
- Кожухаров, Д. 1986. Сравнительная геодинамика и металлогения земной коры — новая комплексно-целевая программа Проблемной комиссии IX многостороннего сотрудничества Академий наук социалистических стран „Земная кора — структура, эволюция и металлогения”. — *Geologica Balc.*, 16, 1, 54.
- Кожухаров, Д. 1986. Девятое юбилейное совещание Проблемной комиссии IX многостороннего сотрудничества Академий наук социалистических стран „Геосинклиальный процесс и становление земной коры”. — *Geologica Balc.*, 16, 1, 81—83.
- Кратц, К., Ф. Митрофанов, Д. Кожухаров и др. 1986. Варианты общей корреляции докембрийских супракристалльных образований запада Восточно-Европейской платформы и фанерозойских структур ее западного обрамления. — В: *Проблемы эволюции докембрийской литосферы*. М. - Л., Наука, 6—8.
- 1987**
- Кожухаров, Д. 1987. Литостратиграфия и строение докембрия в ядре Белорекского поднятия в Восточных Родопах. — *Geologica Balc.*, 17, 2, 15—38.
- Кожухаров, Д. 1987. Десятое совещание Проблемной комиссии IX многостороннего сотрудничества Академий наук социалистических стран „Земная кора — структура, эволюция и металлогения”. — *Geologica Balc.*, 17, 3, с. 54.
- Кожухаров, Д. 1987. Родопская супергруппа Авренской синклинали в Восточных Родопах. — *Geologica Balc.*, 17, 4, 21—40.
- Кожухаров, Д., Г. Канурков, Е. Кожухарова. 1987. Железносни кварцити в докамбрия от Родопския масив. — *Год. Ком. Геол.*, 27, 19—39.
- 1988**
- Боянов, И., Е. Кожухарова, И. Загорчев, Д. Кожухаров. 1988. Эволюция на Родопския масив през алпийския тектонски етап (резюме). — В: *Геология и минерални суровини на Родопския масив*. Бълг. геол. д-во, 94—97.
- Кожухарова, Е., Д. Кожухаров, И. Загорчев, И. Боянов. 1988. Гнайс-гранити в Източните Родопи. — *Сп. Бълг. геол. д-во*, 49, 2, 53—65.
- Попов, М., Д. Кожухаров, Е. Кожухарова. 1988. Първи стъпки в изучаването на изотопния състав на сярата от метаморфните скали на Родопския масив (резюме). — В: *Геология и минерални суровини на Родопския масив*. Бълг. геол. д-во, с. 124.

- Kozhoukharov, D. 1988. Precambrian in the European Alpine Belt. Carpathian and Balkan area. Preface. — In: Zoubek, V., J. Cogne, D. Kozhoukharov, H. Kräutner (Eds.). *Precambrian in Younger Fold Belts*, 613–614.
- Kozhoukharov, D. 1988. Precambrian in the Balkan Area. Introduction. — In: Zoubek, V., J. Cogne, D. Kozhoukharov, H. Kräutner (Eds.). *Precambrian in Younger Fold Belts*, 721–722.
- Kozhoukharov, D. 1988. Sequence of metamorphic and tectonic events. — In: Zoubek, V., J. Cogne, D. Kozhoukharov, H. Kräutner (Eds.). *Precambrian in Younger Fold Belts*, 762–763.
- Kozhoukharov, D. 1988. Age of the Precambrian in the Rhodope massif. — In: Zoubek, V., J. Cogne, D. Kozhoukharov, H. Kräutner (Eds.). *Precambrian in Younger Fold Belts*, 763–765.
- Kozhoukharov, D. 1988. Concluding remarks on the Rhodope massif. — In: Zoubek, V., J. Cogne, D. Kozhoukharov, H. Kräutner (Eds.). *Precambrian in Younger Fold Belts*, 771–778.
- Kozhoukharov, D. 1988. Precambrian correlation of the Balkan region. — In: Zoubek, V., J. Cogne, D. Kozhoukharov, H. Kräutner (Eds.). *Precambrian in Younger Fold Belts*, 849–851.
- Kozhoukharov, D., E. Kozhoukharova, D. Papanikolaou. 1988. Precambrian in the Rhodope massif. Lithostratigraphy. — In: Zoubek, V., J. Cogne, D. Kozhoukharov, H. Kräutner (Eds.). *Precambrian in Younger Fold Belts*, 723–746.
- 1989**
- Кожухаров, Д., Б. Тимофеев. 1989. Микрофитофоссильные данные о докембрийском возрасте Родопской супергруппы (Ситовская и Асеновградская группы) в Центральном и Западном Родопах. — *Geologica Balc.*, 19, 1, 13–31.
- Кожухаров, Д. и др. 1989. *Геоложка карта на България в М 1:100 000, к. л. Смолян, Кърджали и Комотини, Хасково с обяснителни записки (под редакцията на Д. Кожухаров)*. Троян, ВТС.
- Kozhoukharov, D. 1989. Microphytofossil data on the age of the Rhodope Supergroup in Rhodope Massif. — In: *Extended Abstracts XIV congr. CBGA*. Sofia, 706–709.
- 1990**
- Кожухаров, Д., М. Конзалова. 1990. Первые находки микрофитофоссилий в мраморах Добростанской свиты в Северном и Южном Пирине. — *Geologica Balc.*, 20, 2, 47–52.
- Кожухаров, Д., Р. Димитрова, Н. Кацков. 1990. *Геоложка карта на България в М 1:100 000, к. л. Пазарджик, Девин, Доспат, Пловдив, Искра с обяснителни записки (под редакцията на Д. Кожухаров)*. Троян, ВТС.
- 1991**
- Кожухаров, Д. 1991. Особенности строения Чепеларской свиты в Ивайловградском районе, Восточные Родопы. — *Geologica Balc.*, 21, 2, 78.
- Кожухаров, Д. 1991. Ревизия Бряговецкой свиты. — *Geologica Balc.*, 21, 3, с. 34.
- Кожухаров, Д. 1991. Константиновская метаконгломератовая свита в Сакар-Планине и Марицкой зоне между Симеоновградом и Димитровградом, Хасковская область. — *Geologica Balc.*, 21, 4, 73–81.
- Кожухаров, Д., Н. Кацков, Р. Димитрова, Р. Маринова. 1991. Литостратиграфия доприабоновых отложений из района расположенного южнее г. Лыки, Пловдивской области. — *Geologica Balc.*, 21, 2, 39–50.
- Кожухаров, Д., Р. Маринова. 1991. *Геоложка карта на България в М 1:100 000, к. л. Гоце Делчев, Чепеларе, Ивайловград — Суфлион с обяснителни записки (под редакцията на Д. Кожухаров)*. Троян, ВТС.
- Kozhoukharov, D. 1991. Geological map of Bulgaria. — *Geologica Balc.*, 21, 5, 99–100.
- 1992**
- Кожухаров, Д. 1992. Използваеми и неизползваеми имена на литостратиграфските единици. — *Сп. Бълг. геол. дово*, 53, 3, 113–114.
- Кожухаров, Д., И. Боянов, А. Горанов, Е. Кожухарова. 1992. *Геоложка карта на България в М 1:100 000, к. л. Крумовград и Септемврис, Смолян с обяснителни записки (под редакцията на Д. Кожухаров)*. Троян, ВТС.
- Kozhoukharov, D. 1992. Lithostratigraphic features and structure of the Precambrian of the Rhodopian Supergroup in the Ivaylovgrad and Krumovgrad areas, East Rhodope Mountains. — *Geologica Balc.*, 22, 3, 3–31.
- Kojuharov, D., Y. Yanev. 1992. Bulgarie. Carte géologique à 1/100 000. — *Géochronique*, 41, p. 7.
- 1993**
- Джуранов, С., М. Иванов, Н. Йолкичев, Д. Кожухаров и др. 1993. *Речник на българските официални литостратиграфски единици*. Изд. БАН, 397 с.
- Кожухаров, Д., Д. Евстатиев. 1993. Геоложки, инженерно-геоложки и хидрогеоложки условия за съхраняване на РАО. — В: *Материали от научен семинар с международно участие „Околната среда и Науките за Земята“*. БАН.
- Кожухаров, Д., И. Боянов, Е. Кожухарова, А. Горанов. 1993. *Геоложка карта на България в М 1:100 000, к. л. Свиленград с обяснителна записка*. Троян, ВТС.
- Milanov, M., A. Strezov, D. Kozhoukharov. 1993. Principles and criteria for building a concept for national repository for radioactive waster. — In: *Recommendation on Management on Radioactive Wastes from VVER*, 1–7.
- 1994**
- Кожухаров, Д., С. Савов, Г. Чаталов, И. Боянов. 1994. *Геоложка карта на България в М 1:100 000, к. л. Тополовград с обяснителна записка*. Троян, ВТС.
- Kozhoukharov, D. 1994. Revision of Precambrian Acrirarcha by Yankanskas et. al. (Янкаускас, ред. 1989): implications for age determinations of the Rhodopian Supergroup. — *Geologica Balc.*, 24, 6, p. 106.
- Kozhoukharov, D. 1994. Precambrian Microphytossils in Boz Dag and Menikio-Kavala series, Northern Greece. — *C. R. Acad. bulg. Sci.*, 47, 3, 67–70.
- Kozhoukharov, D. 1994. Precambrian Microphytossils in the Kastro marbles from the Thasos Island, Greece. — *C. R. Acad. bulg. Sci.*, 47, 4, 65–68.
- 1995**
- Евстатиев, Д., Д. Кожухаров. 1995. Концепция на БАН за национално хранилище за радиоактивни отпадъци (геоложки аспекти). — *Сп. на БАН*, 108, 3–4, 12–19.
- Tchoumatchenko, P., T. Nikolov, D. Kozhoukharov et al. 1995. Le Cretacé inférieur dans le Massif de l'Ouarsénie et le Monts de Tiaret (Algérie du Nord). — *Geologica Balc.*, 25, 2, 27–59.
- 1996**
- Миланов, М., Д. Евстатиев, Д. Кожухаров. 1996. Същност и съдържание на концепцията на БАН за национално хранилище на радиоактивни отпадъци в България. — *Минно дело и геология*, 5, 9–12.
- Evstatiev, D., D. Kozhoukharov. 1996. Geological Formations in Bulgaria, suitable for deep HLRW repository construction. — In: *The Fate of the Spent Nuclear Fuel: Problems and Reality*. Russia, Krasnoyarsk, 207–209.
- Kozhoukharov, D., D. Evstatiev, Y. Yanev, G. Genchev. 1996. The problem of site selection for a radioactive waste repository in Bulgaria. — In: Witherspoon, P. A. (Ed.). *Geological Problems in Radioactive Waste Isolation. Second Worldwide Review*. Earth Sci. Division, Ernest Orlando Lawrence Berkeley Laboratory, Univ. of California, Berkeley, 27–37.
- Kozhoukharov, D., S. Savov. 1996. Lithostratigraphy of the metamorphic Triassic of the Lissova Graben, South Sakar, Svilengrad district. — *C. R. Acad. bulg. Sci.*, 49, 7–8, 89–92.
- 1997**
- Kozhoukharov, D. 1997. Thracian massif terrain. — In: *Terrain Maps and Terrain Description - IGCP project N 276*. Athens, 488–492.

1998

- Evstatiev, D., D. Kozhoukharov. 1998. Geological formations in Bulgaria suitable for a deep HLW repository. — In: Stenhouse, M. J., V. I. Kirko (Eds.). *Defence Nuclear Waste Disposal in Russia: International Perspective NATO ASI Series*. Disarmament Technologies, 18. Kluwer Academic Publishers, 121–134.
- Kozhoukharova, E., D. Kozhoukharov. 1998. Precambrian and Phanerozoic development of the Rhodope massif metamorphic basement. — In: *CBGA XVI Congress, abstracts*. Vienna, 306–307.

1999

- Евстатиев, Д., Д. Кожухаров, Р. Ангелова, Д. Карастанев, К. Тодоров, Д. Антонов. 1999. Проблемът с избор на площадка за хранилище на НСРАО. — В: *Годишна конференция на Българското ядрено дружество с международно участие*, Козлодуй (резюме).
- Кожухаров, Д., Д. Евстатиев, Р. Ангелова, Д. Карастанев, К. Тодоров, Б. Вачев. 1999. Методология за избор на площадки за дълбочинно погребване на РАД. — В: *Годишна конференция на Българското ядрено дружество с международно участие*, Козлодуй (резюме).
- Кожухаров, Д., Л. Мартинова. 1999. Възможности и условия за дълбочинно погребване на радиоактивни отпадъци в магмени и метаморфни скали на територията на България. — В: *Осми международен симпозиум „Екология“*, Бургас (резюме).
- Kozhoukharov, D., D. Evstatiev, Y. Yanev, G. Genchev. 1999. The problem of site selection for a radioactive waste repository in Bulgaria. — In: *Geological Problems of Radioactive Waste Solution*. Pekin, 26–35 (издадена на китайски език).

2000

- Evstatiev, D., D. Kozhukhrov. 2000. Geological setting of the Novi Han Radioactive Waste Storage Site. — In: *Upgrading of Novi Han Radioactive Waste Repository, International Workshop*. Borovetz, 1–9.

- Zagorchev, I., N. Katskov, D. Kozhukharov, E. Kozhukharova, R. Marinova. 2000. The Lukavitz (Middle Rhodope) Thrust (Central Rhodope Mts., Bulgaria): facts, interpretations and ideas. — In: *Proceedings Geological Conference*. Sofia, 156–157.

2001

- Evstatiev, D., D. Kozhukharov. 2001. Current status of the site selection for RAW disposal in Bulgaria. — In: *Geological Challenges in Radioactive Waste Isolation*. 3rd Worldwide Review, Summaries. Ernest Orlando Lawrence Berkeley Laboratory, California, USA, 55–67.
- Kozhukharov, D., K. Petrov, M. Mikrenska, V. Hristov. 2001. Models for predicting suspended sediment transport. — In: *Implementing Computerized Methodologies to Evaluate the Effectiveness of Countermeasures for Restoring Radionuclide Contaminated Fresh Water Ecosystems*. ENEA, Italy, 67–81.

2002

- Kozhukharova, E., D. Kozhoukharov. 2002. Pseudomagmatic texture in ophiolites from Rhodope Massif. — *Geologica Balc.*, 32, 2–4, 27–31.

2003

- Evstatiev, D., D. Kozhukharov, D. Karastanev. 2003. Possibilities for geological disposal of high level radioactive wastes in Bulgaria. — In: *Radioactive Waste and Spent Fuel Management*, Abstracts, International conference. Plovdiv.
- Evstatiev, D., D. Kozhukharov. 2003. Geological conditions for disposal of radioactive waste from Nuclear Power plants in Bulgaria. — In: *Abstracts of Annual Scientific Conference “Geology 2003”*. Sofia, 34–35.

2004

- Евстатиев, Д., Д. Кожухаров, Д. Карастанев. 2004. Възможности за погребване на високоактивни отпадъци от АЕЦ. — *Минно дело и геология*, 6, 7–11.
- Vasilev, E., D. Kozhukharov. 2004. New data on the stratigraphy of Neogene sediments in Lozen mountain (Sofia district, Bulgaria). — *C. R. Acad. bulg. Sci.*, 57, 3, 55–62.